

Analysenotat

Kommunernes udgifter til administration og ledelse i 2020

3 CENTRALE KONKLUSIONER FRA NOTATET

- I 2020 udgjorde kommunernes udgifter til administration og ledelse 54,0 mia. kr. Det svarer til 9.261 kr. pr. indbygger. Fra 2019 til 2020 er der sket en stigning i udgifterne pr. indbygger til administration og ledelse på 1,5 procent. Det svarer til en stigning på i alt 0,9 mia. kr. På kommuneniveau har 71 kommuner haft stigende udgifter pr. indbygger til administration og ledelse. Heraf har 23 kommuner øget udgifterne med mindst 4 procent.
- Benchmarkingindikatoren for kommunernes administrationsudgifter i 2020 viser, at der fortsat er stor forskel på kommunernes administrationsudgifter pr. indbygger, selvom der tages højde for forskelle i rammevilkår. Det gælder både for kommunernes samlede administrationsudgifter og for udgifterne til henholdsvis administrative støttefunktioner og chefer, myndighedspersonale og decentrale ledere.
- Generelt er det de samme kommuner som i vores foregående analyser, der har enten høje eller lave administrationsudgifter pr. indbygger. Der er dog visse bevægelser i rangeringen af kommunerne i 2020 i forhold til 2019. Der er flere eksempler på kommuner, der fx rykker fra den midterste tredjedel til den bedste tredjedel og omvendt.

I 2018 og i 2020 udgav Indenrigs- og Boligministeriets Benchmarkingenhed analyser om kommunernes udgifter til administration og ledelse. I dette korte analysenotat og i de tilhørende bilag er hovedresultaterne og de vigtigste nøgletal fra de foregående analyser opdateret med nyeste data for 2020¹. Derfor kan du i bilagene finde nye figurer for hver kommune og tabeller, hvor de centrale nøgletal er kommunefordelt.

Kommunerne bruger samlet over 50 mia. kr. på administration og ledelse hvert år. Udgifterne til administration og ledelse er dermed en væsentlig udgiftspost i kommunerne. Det er derfor relevant at følge kommunernes udgifter til administration og ledelse tæt.

Formålet med nærværende opdatering er at give kommunerne mulighed for at følge sin egen udvikling løbende. Det vil give kommunerne mulighed for at identificere, hvor den enkelte kommune har højere eller lavere administrationsudgifter end andre kommuner i dag. Og det vil desuden gøre det muligt for den enkelte kommune at se resultaterne af eventuelle tiltag gennemført på området i de seneste år i relation til udviklingen i andre kommuners administrationsudgifter. Derfor er det også vores ambition, at vi løbende vil lave lignende opdateringer fremadrettet.

¹ Da der primært er tale om en opdatering af talgrundlaget fra vores tidligere administrationsanalyser, har vi ikke i dette notat undersøgt, hvad der har drevet udviklingen i udgifter til administration og ledelse til 2020. Derfor er det i notatet heller ikke undersøgt om - og i givet fald hvor stor - betydning COVID-19 kan have haft på kommunernes udgifter til administration og ledelse i 2020.

I vores tidligere administrationsanalyser er vi gået mere i dybden med området, og har forklaret og begrundet de forskellige afgrænsninger og metodiske valg mere detaljeret. Der henvises derfor til de tidligere analyser for en mere fyldestgørende afdækning af området. De tidligere analyser kan findes på vores hjemmeside www.benchmark.dk.

Ligesom i vores to tidligere administrationsanalyser er der i dette analysenotat fokus på kommunernes samlede administrationsudgifter og de fire delelementer, som de samlede administrationsudgifter består af:

- Lønudgifter til administrative støttefunktioner og chefer.
- Lønudgifter til myndighedspersonale.
- Lønudgifter til decentrale ledere.
- Øvrige administrationsudgifter udover løn.

Vi anvender samme opgørelsesmetode som hidtil, hvor kommunernes udgifter til administration og ledelse opgøres efter kombinationsmetoden. Her er personaletal den primære datakilde, der suppleres med regnskabstal. Opgørelsesmetoden er beskrevet nærmere i nedenstående definitionsboks. Vi bruger også de samme regressionsmodeller, der er kørt igen med data for 2020.

Alle beløb i analysen er i faste 2021-priser. Du kan læse mere om afgrænsningen af de fire administrationstyper og den anvendte metode i bilag 3: Metode.

I bilag 1: "Sådan placerer din kommune sig" kan du finde figurer for din kommune, der viser nogle af de mest centrale nøgletal. I bilag 2: "Kommunefordelte tabeller" findes en række nøgletal i kommunefordelte tabeller. Bilagene indeholder de samme figurer og tabeller, som i vores tidligere analyser men nu baseret på data fra 2020.

DEFINITION

KOMMUNERNES UDGIFTER TIL ADMINISTRATION OG LEDELSE

Kommunernes udgifter til administration og ledelse opgøres ud fra kombinationsmetoden, som kombinerer personaletal med regnskabsdata afgrænset efter henholdsvis personalemetoden og regnskabsdatametoden.

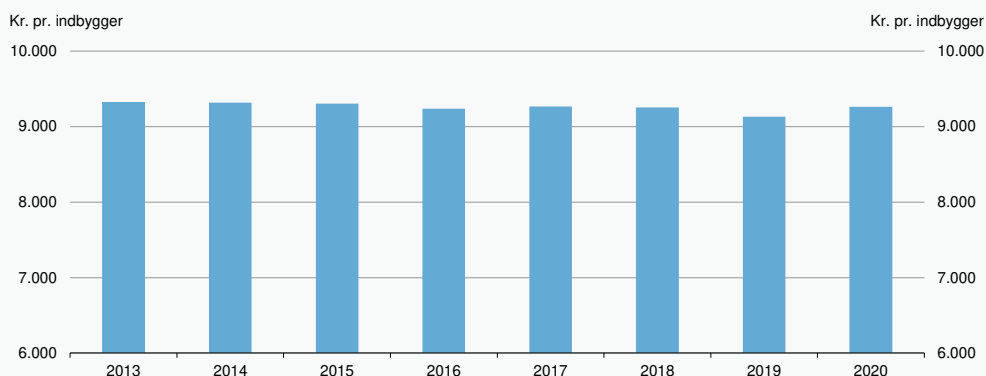
De administrative lønudgifter opgøres efter personalemetoden. Kommunernes administrative lønudgifter beregnes på baggrund af (I) antal fuldtidsansatte inden for de stillingskategorier, som daværende regering og KL har defineret som administrative i personalemetoden, og (II) gennemsnitslønningerne på landsplan for disse stillingskategorier. De gennemsnitlige lønninger anvendes for at øge sammenligneligheden på tværs af kommunerne i hele landet, så forskellene mellem kommunernes administrationsudgifter ikke drives af regionale lønforskelle.

Lønudgifterne kombineres med regnskabstal om kommunernes centrale administrationsudgifter udover løn på hovedfunktion 6.45: Administrativ organisation, ekskl. funktion 6.45.50: Administrationsbygninger.

I bilag 3: Metode er den anvendte opgørelsesmetode beskrevet mere detaljeret, herunder hvilke stillingskategorier der henføres til administrationsområdet.

Stigning i udgifterne til administration og ledelse fra 2019 til 2020

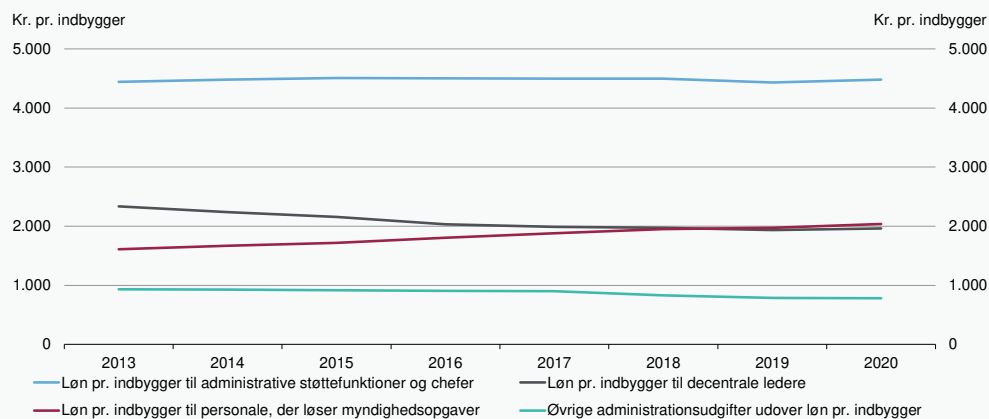
I 2020 udgjorde kommunernes udgifter til administration og ledelse 54,0 mia. kr. Det svarer til 9.261 kr. pr. indbygger, jf. figur 1 på næste side. Figur 1 viser også, at kommunernes udgifter til administration og ledelse er relativt stabile over tid. Ser man over en længere årrække fra 2013 til 2019 har tendensen dog været, at administrationsudgifterne pr. indbygger er faldet en smule. Til gengæld er udgifterne pr. indbygger til administration og ledelse fra 2019 til 2020 steget med 1,5 procent. Det svarer til en stigning i administrationsudgifterne på 0,9 mia. kr. Stigningen fra 2019 til 2020 betyder, at kommunernes udgifter pr. indbygger til administration og ledelse i 2020 nu er på niveau med udgifterne pr. indbygger til administration og ledelse i 2017.

Figur 1**Samlede udgifter pr. indbygger til administration og ledelse 2013 til 2020**

Anm.: Faste priser (2021-pl).

Kilde: Kommunernes og Regionernes Løndatakontor (KRL), Danmarks Statistik og egne beregninger.

Ligesom vi fandt frem til i vores tidligere administrationsanalyser, så udgør lønninger til de administrative støttefunktioner og chefer også den største udgiftspost i kommunernes samlede udgifter til administration og ledelse i 2020. I 2020 brugte kommunerne 4.479 kr. pr. indbygger på lønudgifter til administrative støttefunktioner og chefer, jf. figur 2 nedenfor. Den næststørste udgiftspost var lønudgifter til myndighedspersonale på 2.037 kr. pr. indbygger. Herefter fulgte lønudgifter til decentrale ledere med 1.962 kr. pr. indbygger og de øvrige administrationsudgifter udover løn med 782 kr. pr. indbygger.

Figur 2**Udgifter pr. indbygger til administration og ledelse fordelt på typer fra 2013 til 2020**

Anm.: Faste priser (2021-pl).

Kilde: Kommunernes og Regionernes Løndatakontor (KRL), Danmarks Statistik og egne beregninger.

Lønudgifterne til alle de tre personalegrupper: Administrative støttefunktioner og chefer, myndigheds-personale og decentrale ledere er steget fra 2019 til 2020. Udgifterne pr. indbygger til de administrative støttefunktioner og chefer er steget med 1,1 procent svarende til ca. 330 mio. kr. Lidt overraskende er udgifterne pr. indbygger til decentrale ledere steget med 1,3 procent svarende til ca. 170 mio. kr. I alle år fra 2013 til 2019 er udgifterne pr. indbygger til decentrale ledere ellers faldet. Udgifterne pr. indbygger til myndigheds-personale er steget med 3,3 procent fra 2019 til 2020 svarende til ca. 410 mio. kr., og denne udvikling er i tråd med tendensen i de senere år.

Øvrige administrationsudgifter udover løn pr. indbygger er modsat de tre andre udgiftstyper faldet en smule fra 2019 til 2020 med 0,6 procent. Denne udvikling følger også tendensen fra de foregående år.

De fleste kommuner har haft stigende udgifter til administration og ledelse

Udviklingstendenserne på landsplan afspejler sig i fordelingen af, hvor mange kommuner der har haft henholdsvis stigende og faldende udgifter til administration og ledelse samlet set og til de forskellige administrationstyper fra 2019 til 2020, jf. tabel 1.

Hele 71 kommuner har fra 2019 til 2020 haft stigende udgifter pr. indbygger til administration og ledelse. Heraf har 23 kommuner øget udgifterne med mindst 4 procent, jf. figur 3 på side 6.

Ser man på de enkelte administrationstyper, så har 66 kommuner haft stigende lønudgifter pr. indbygger til administrative støttefunktioner og chefer, mens 76 kommuner har haft stigende lønudgifter pr. indbygger til myndighedspersonale fra 2019 til 2020. For decentrale ledere har 61 kommuner haft stigende lønudgifter pr. indbygger fra 2019 til 2020.

Ser man over en længere årrække fra 2013 til 2020 er udgifterne pr. indbygger til administration og ledelse samlet set steget i 54 kommuner, jf. tabel 1. For de enkelte administrationstyper, så har 60 kommuner haft stigende lønudgifter pr. indbygger til administrative støttefunktioner og chefer, mens hele 92 kommuner har haft stigende lønudgifter pr. indbygger til myndighedspersonale fra 2013 til 2020. Modsat har blot 5 kommuner haft stigende lønudgifter pr. indbygger til decentrale ledere i samme periode.

Tabel 1

Antal kommuner med stigende eller faldende udgifter pr. indbygger fordelt på administrationstyper

	Antal kommuner			
	2019 til 2020 Stigende udgifter	2019 til 2020 Faldende udgifter	2013 til 2020 Stigende udgifter	2013 til 2020 Faldende udgifter
Administration og ledelse samlet	71	27	54	44
Administrative støttefunktioner og chefer	66	32	60	38
Myndighedspersonale	76	22	92	6
Decentrale ledere	61	37	5	93
Øvrige administrationsudgifter udover løn	46	52	41	57

Kilde: Kommunernes og Regionernes Løndatakontor (KRL), Danmarks Statistik og egne beregninger.

Stadig stor forskel på kommunernes administrationsudgifter efter højdetagen for rammevilkår

Vores tidligere analyser har vist, at en del af de forskelle, der er mellem kommunernes udgifter til administration og ledelse, kan forklares af forskelle i rammevilkår. Derfor har vi ligesom tidligere udarbejdet en benchmarkingindikator for hhv. kommunernes samlede administrationsudgifter, lønudgifter til administrative støttefunktioner og chefer, myndighedspersonale og decentrale ledere. Benchmarkingindikatoren sikrer et bedre sammenligningsgrundlag på tværs af kommuner, hvor betydningen af rammevilkår i betydelig grad er renset ud. Benchmarkingindikatoren viser, om den enkelte kommune har højere eller lavere administrationsudgifter, end man kunne forvente på baggrund af kommunens rammevilkår.

Benchmarkingindikatoren for kommunernes administrationsudgifter i 2020 viser, at der fortsat er stor forskel på kommunernes administrationsudgifter, selvom der tages højde for forskelle i rammevilkår.

Det gælder både for kommunernes samlede administrationsudgifter og for lønudgifterne til administrative støttefunktioner og chefer, myndighedspersonale og decentrale ledere. På næste side er benchmarkingindikatoren for kommunernes samlede administrationsudgifter i 2020 vist i et danmarkskort i figur 4.

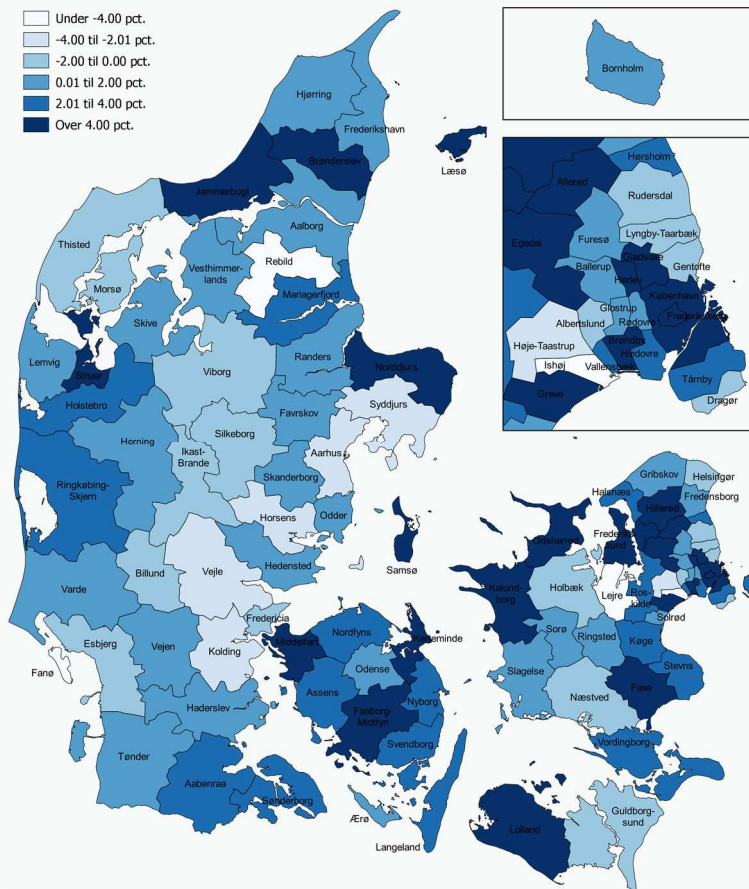
Generelt er det de samme kommuner, som i vores foregående analyser, der har enten høje eller lave administrationsudgifter efter højdetagen for rammevilkår. Der er dog visse bevægelser i rangeringen mellem kommunernes benchmarkingindikator for de samlede administrationsudgifter i 2020 i forhold til 2019. Der er flere eksempler på kommuner, der fx rykker fra den midterste tredjedel til den bedste tredjedel og omvendt. I metodebilaget kan du læse om, hvad man skal være særligt opmærksom på, når man som kommune fortolker på egen udgiftsudvikling, herunder at man skal være varsom med at tolke for håndfast på den præcise numeriske ændring i benchmarkingindikatorer på tværs af denne analyse og de tidligere administrationsanalyser.

I bilag 1: "Sådan placerer din kommune sig" findes tre figurer for hver enkelt kommune, der viser kommunens udgiftsniveau i 2020 og udviklingen fra 2019 til 2020. I bilag 2: "Kommunefordelte tabeller" fremgår de nye tal kommunefordelt, så man som kommune selv kan arbejde videre med resultaterne.

Se danmarkskort på næste side.

Figur 3

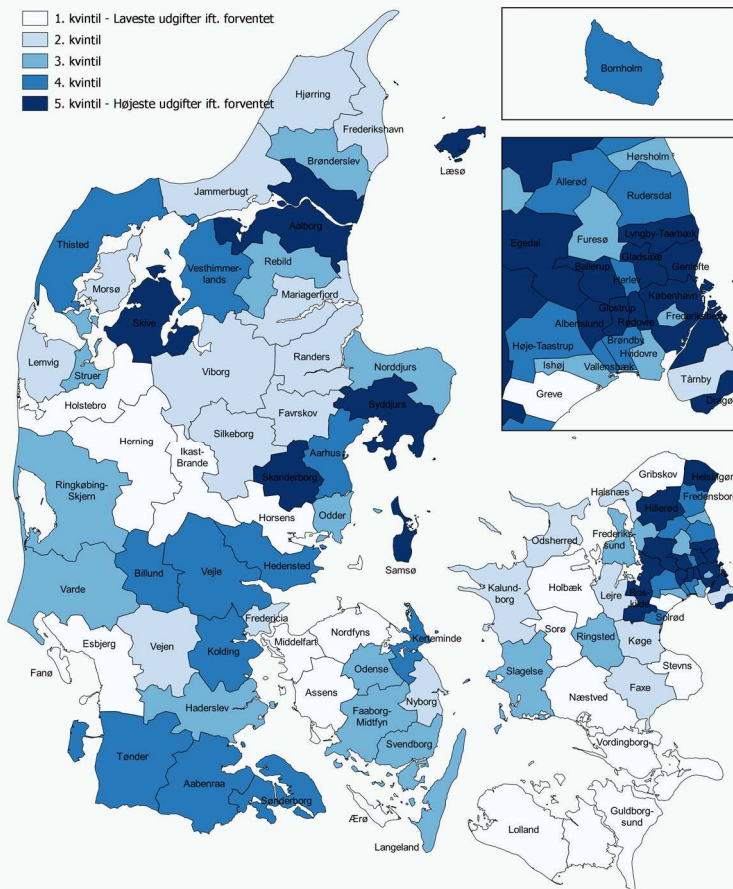
Udvikling i samlede administrationsudgifter pr. indbygger fra 2019 til 2020

Kilde: Kommunernes og Regionernes Løndatakontor (KRL), Danmarks Statistik og egne beregninger.

Figur 4

Benchmarkingindikator for samlede administrationsudgifter pr. indbygger i 2020

Kilde: Kommunernes og Regionernes Løndatakontor (KRL), Danmarks Statistik og egne beregninger.